

5772

Torah from Around the World

Sjabbat 30 juni 2012 / 10 tammoez 5772
Sidra Choekat, Bemidbar [Numeri] 19:1-22:1
Tanach blz. 307-314
Haftara: Sjoftim [Rechters] 11:29-12:7
Tanach blz. 514-516

Commentaar: Rabbijn Stephen Fuchs
(T.g.v. zijn installatie in 2011 als) President of the [World Union for Progressive Judaism](#)

Vertaling: Nico Vissel
[Het Engelse origineel](#)

Nu ik mijn taak als President van de World Union for Progressive Judaism aanvang, krijgt het verhaal over Mosjee, die op de rots slaat, extra betekenis voor mij.

Het verhaal speelt zich af tegen het einde van de veertigjarige tocht van de Kinderen Israëls door de woestijn. Zoals ze vaak hebben gedaan, zeuren ze Mosjee aan het hoofd dat hij ze uit Egypte heeft laten gaan en hen naar deze "vervloekte plek heeft gebracht, waar niet eens drinkwater is" (Bemidbar 20:5).

Mosjee en Aharon trekken zich terug in de tent van samenkomst waar de Almachtige zich aan hen manifesteert en duidelijke instructies geeft: "Breng het volk bijeen en beveel de rots, voor hun ogen, zijn water los te laten". Met deze woorden gaf God aan Mosjee de opdracht te laten zien, dat God water zou verzorgen om de dorst van de mensen te lessen en hen de kracht te geven om de reis te voltooien.

Maar Mosjee, die genoeg heeft van het geklaag van de mensen en die ook nog treurt over de dood van zijn zuster Miriam, ontploft. Aharon en hij verzamelen de mensen bij de rots, Mosjee neemt zijn staf ter hand en schreeuwt het volk toe: "Luister, opstandigen, zullen wij water uit deze rots laten komen?" (20:10) Daarna slaat hij tweemaal op de rots en het water stroomt.

We hebben al eerder kennisgemaakt met het ongeduld van Mosjee; eerst toen hij de "kapo" doodslag, die een slaaf aftuigde, en toen hij de Stenen Tafelen kapotsloeg toen hij zag dat de Kinderen Israëls het gouden kalf aanbaden. Hij spreekt de rots niet toe, maar slaat erop en laat het daarmee erop lijken dat het zijn macht is en niet die van God waardoor de rots zijn water voor de mensen losliet. De Eeuwige reageert snel en onherroepelijk niettegenstaande de smeekbedes van Mosjee. "Omdat je Mij niet genoeg vertrouwd hebt om

mijn heiligheid ten overstaan van het volk van Israël te bevestigen, zul je dit volk het land, dat ik hen gegeven heb, niet zelf binnenleiden" (20:12).

Mijn Tora-studenten hebben talloze malen geklaagd dat God niet eerlijk handelde. De straf staat in geen verhouding tot de overtreding! Tenslotte had Mosjee zoveel gedaan, hij was naar Egypte teruggekeerd, had de Tora ontvangen op de berg Sinai en het volk gedurende veertig jaar door de woestijn geleid. En nu ontzegt Hij Mosjee diens grote droom: het beloofde land zien!

Hoewel de overtreding van Mosjee geen kleinigheid was, kan je toch besluiten dat de straf van de Eeuwige hardvochtig was. Maar het is nu eenmaal zo, dat de Tora ons dikwijls niet laat zien hoe het leven zou moeten zijn, maar hoe het leven echt is. Er valt veel meer over deze gebeurtenis te zeggen dan over de reactie van God.

Mosjee is zonder enige twijfel de "belangrijkste jood" in de Bijbel en in de geschiedenis. De Tora prijst Mosjee overvloedig: "Niet eerder stond in Israël een profeet op zoals Mosjee die Adonai speciaal en persoonlijk uitkoos... voor alle grote macht en indrukwekkende kracht die Mosjee tentoonspreidde voor het gehele volk Israël" (Devarim [Deuteronomium] 34:10-12).

Maar hoe groot Mosjee ook was, zijn leiderschap was voorbij. Hij was dan wel de ideale leider om ons volk te bevrijden, ons naar de berg Sinai te brengen en ons door de woestijn te leiden, maar nu dat deze tocht van de Kinderen Israëls tot een einde kwam, eindigde ook zijn opgave. Voor de toekomst was een ander type leider vereist. Mosjee was op jaren gekomen en was zo eenvoudigweg niet geschikt om een krijgstoct die nodig was om het beloofde land te veroveren op touw te zetten en te leiden. Er was nu behoefte aan een jonge sterke Jehosjoea om de Kinderen Israëls voort te laten gaan.

Maar velen hebben zich afgevraagd of hij dan niet gewoon mee had kunnen gaan, ook al gaf hij niet meer leiding?

Nou nee. Met al zijn prestaties achter de rug, zouden veel mensen hem toch hebben gezien als hun leider. En als Jehosjoea bevel gaf om aan te vallen, zouden ze toch eerst naar Mosjee hebben gekeken of hij het eens was met de opdracht. In tijden van oorlog is er geen plaats voor zo'n tweedeling en uitstel. Die luxe heeft men niet.

Wij allen kunnen uit deze sidra de les trekken dat verschillende tijden en omstandigheden verschillende soorten leiders vereisen. De harde werkelijkheid was dat het leiderschap voor Mosjee ten einde was gekomen, en hetzelfde zal ons allen eens overkomen.

In de moderne geschiedenis komen we deze waarheid ook tegen. Eind 1949 werd Winston Churchill door Time Magazine "De Man van de Halve Eeuw" genoemd. Time schreef: "dat een vrije wereld bestond in 1950..., was voor een groot deel aan zijn inspanningen te danken" (Time, 3 januari 1950).

Maar direct na het einde van de oorlog ontdekte de Britse kiezer dat er in vreedstijd behoefte was aan een ander soort leider en stemde hem weg. Zoals hij zelf zei: "Gedurende vijf jaar en drie maanden van de wereldoorlog droeg ik de hoogste macht in de staat, en toen aan het einde van die tijd al onze vijanden zich onvoorwaardelijk hadden overgegeven of daar aan toe waren, werd ik onmiddellijk weggestuurd door de Britse kiezer."

Bestuderen van de Tora en onszelf herkennen in de tekst heeft mij onovertroffen kennis gegeven en lessen geleerd die betekenis en begrip toevoegen aan ons eigen leven. Uit sidra Choekat kunnen wij allen - rabbijnen, directeuren van organisaties, bestuursleden van joodse gemeenten en voorzitters van commissies - leren dat onze tijd van leiderschap eindig is. גם זו יעבור - "ook dit gaat voorbij" en wij zullen net als Mosjee en Churchill die werkelijkheid moeten aanvaarden en erkennen - of het nou eerlijk is of niet.

Nu ik de gewijde taak op mij neem, die u mij heeft toevertrouwd, beloof ik zo verstandig en dapper als ik kan te zullen leiden zolang de Almachtige en onze burgerleiders verstandig vinden. En dan zal ik, naar ik hoop, het voorbeeld van Mosjee die de teugels overdroeg aan

Jehosjoea volgen en het leiderschap met hoffelijkheid aan iemand anders overhandigen, met de wens dat mijn inspanningen enig nut hebben gehad voor ons volk en onze wereld.